

De oplossing voor het arbeidstekort?

FvA

FvA

De oplossing voor het arbeidstekort?

2022-09-06

<https://www.forumvooranarchisme.nl/post/de-oplossing-voor-het-arbeidstekort/>

We lezen nu al maanden in de NOS dat er te weinig arbeiders zijn in Nederland. Wat is hun oplossing? Meer werken! Laten we even compleet vergeten dat het in experiment-na-experiment is gebleken dat mensen die 32 uur werken juist meer productief zijn⁶. Op basis daarvan zou 'meer werken' dus al niet effectief zijn, maar er zijn meer redenen waarom we ons tegen dit narratief - en dadelijk de reële plannen waar we voor klaargestoomd worden - moeten verzetten.

a-bieb.nl

⁶ <https://www.theguardian.com/technology/2019/nov/04/microsoft-japan-four-day-work-week-productivity>

2022-09-06

Inhoudsopgave

Onze gezondheid is niet hun zorg	3
Hun winst is niet onze zorg	5
Minder werken werkt beter voor ons	7
Minder werken werkt beter voor de wereld	9
Conclusie	11

**Onze gezondheid is niet
hun zorg**

Als de pandemie het ons nog niet heeft duidelijk gemaakt dat bazen en bestuurders onze gezondheid totaal onbelangrijk vinden, dan zou dit idee dat we allemaal maar meer moeten gaan werken het toch echt nog eens er in moeten vrijweten. Hoeveel mensen zijn sowieso door de pandemie niet uitgevallen in belangrijke sectoren zoals de zorg en het OV, door burnout, long-covid, of de dood? In hoeverre is het een effect van de onwil van bazen en bestuurders om iets om ons te geven in 2020 en 2021 dat we nu met dit probleem zitten? En hun oplossing is nu die om die onwil door te zetten. We weten namelijk al jaren dat we met zijn allen juist te veel werken. Elk tijdperk in de afgelopen eeuw bracht een pandemie van uitingen van stress en trauma met zich mee. Eind jaren veertig en vijftig was dat 'shell shock' – iets wat we nu PTSD zouden noemen. In de jaren 70 zagen we de opkomst van depressie. De afgelopen twintig jaar is daar de burnout bovenop gekomen. Die burnouts zijn ook niets nieuws trouwens, in de jaren 90 hadden we het ook al over mensen die 'overspannen' waren. Het kapitalisme maakt ons zeker en zeker, en wanneer er volgens de bazen te weinig gewerkt wordt dan is hun oplossing om ons nog meer de burnouts in te jagen. De bazen boeit het uiteindelijk ook vrij weinig als er meer mensen burnouts krijgen, zolang ze maar meer winst uit ons kunnen wringen en – net zo belangrijk – ze geen tegenspraak hoeven te verwachten. Hoe meer vermoeid wij zijn, hoe minder zij bang hoeven te zijn voor ons. Een oververmoeide bevolking kan zich van alles in het hoofd halen, maar als we toch ons huis niet meer uit kunnen komen na werk of door burnout, wat hebben ze dan van ons te vrezen?

Er is nog zoveel te zeggen over dit onderwerp. Goede kans dat je nu met tientallen "ja, maar" vragen zit. Nu kan ik proberen om al die vragen van tevoren al te beantwoorden, maar daarmee speel ik de bazen ook in de hand. Terwijl ze bezig waren om de geld-voor-alles-maatschappij aan ons op te leggen, hebben ze namelijk ook ons verbeeldingsvermogen kapot geslagen. Een bekend gezegde is dan ook "het is makkelijker om het einde van de wereld in te beelden, dan het einde van het kapitalisme." Dat wordt met de crisis – en onderhand komt er elke week wel een een nieuwe crisis bij – erger. De situatie is slecht, en de wens van de bazen om nog een klein beetje meer winst uit ons te wringen zal het alleen maar erger maken. We leven in een maatschappij waar mensen zelfs als ze vrije tijd zijn zich al schuldig voelen dat ze even een momentje rust pakken, omdat we getraind zijn continu productief te moeten zijn. We hebben radicale verandering nodig, en in zo'n wereld – zeker wanneer de bazen meer werk eisen – is het essentieel om te zeggen dat ze kapot mogen vallen⁵.

Hun winst is niet onze zorg

⁵ In het artikel van de NOS staat overigens ook dat er overwogen kan worden om vluchtelingen werk te geven. Het is essentieel dat we een beter vluchtelingenbeleid krijgen, maar het is tekenend dat de bazen en bestuurders dat pas gaan opperen als hun winst op het spel staat. Vluchtelingen horen opgevangen te worden en hulp te krijgen omdat het medemensen zijn, die vaak vluchten vanwege de effecten van klimaatverandering waar de rijkere landen de grootste verantwoordelijkheid voor dragen. Mensen hebben altijd waarde, niet pas als ze nodig zijn voor de winst van de rijken.

Maar waarom zouden wij meer werken? Wat gaan wij er voor winst uit halen? Nu heeft de NOS het nog over een bonus als je voltijd werkt of misschien zelfs betere lonen¹. Ten eerste is dat natuurlijk compleet oneerlijk voor de mensen die vanwege wat voor redenen dan ook niet voltijd kunnen werken. Denk daarbij aan mensen met gezondheidsproblemen waardoor bijvoorbeeld 20 uur nog net lukt, maar 40 echt slopend is? Dan wordt je al gestraft met een part-time loon ondanks dat je je volle inzet geeft, en dan moet daar nog eens een extra straf overheen. Typisch kapitalistische logica, van de bazen mogen mensen die niet ‘productief genoeg’ zijn letterlijk doodvallen, maar wij als arbeiders zouden daar toch anders over moeten denken. Daarnaast zijn er ook nog genoeg andere redenen om minder te willen werken. Ouders die de mogelijkheid hebben om bijvoorbeeld 3 of 4 dagen te werken en zo meer tijd met hun kinderen te spenderen. Of mensen die liever hun tijd aan hobbies besteden dan aan een of andere bullshit job. We werken in de eerste plaats om te overleven. Het gros van het loon gaat op aan huur/hypotheek, eten, en energie – en niet per se meer in die volgorde. Die hogere lonen waar de NOS het ineens over heeft zijn sowieso welkom, maar dan wel voor iedereen. Echter, wij werken niet om “de economie” draaiend te houden. Dat willen de bazen misschien, want “de economie” draaiend houden is gewoon een codewoord voor “meer winsten.” Wij krijgen echter zelden iets mee van die winsten, het enige wat wij krijgen als we harder “de economie” draaiend gaan houden is meer burnouts. Wat voor werkend volk belangrijk is, is tijd om te doen wat wij belangrijk vinden. Blijkt het dat je werk belangrijk is – zoals de zorg of onderwijs – top als je daar meer in wil werken, maar dan nog hoort het de keuze te zijn van jou als arbeider, en niet van de baas. En zelfs al heb je de belangrijkste en nuttigste baan in de wereld, dan nog is het belangrijker dat je genoeg tijd hebt om je eigen dingen te doen. Rust te nemen, hobbies te doen, lekker onproductief niet meedoen aan de productiviteitscultuur waar we in leven. Als de miljardairs daardoor wat miljoenen mislopen, interesseert dat ons toch niets? En die extraatjes die ze nu beloven om ons meer te laten werken, die vergeten ze vanzelf.

Conclusie

¹ <https://nos.nl/artikel/2442527-meer-werken-beter-loon-en-keuzes-maken-zijn-dat-oplossingen-voor-personeelstekort>

In het essay ‘het loonsysteem’ stelde Peter Kropotkin dat een maatschappij waar we alleen nog maar dingen doen als we er voor betaald krijgen, binnen twee generaties zou verdwijnen⁴. Het is deze maatschappij die de bazen de afgelopen 500 jaar hebben gebouwd. Met de opkomst van ‘hustle culture’, de financialisering van alles, en het feit dat we naast ons werk bijna geen energie meer over hebben, lijkt het alsof we zo’n beetje in die maatschappij zijn beland. En alles piept en kraakt. Er zijn zoveel crisissen die zich opstapelen, dat we ze niet eens meer allemaal bij kunnen houden. Waar Kropotkin alleen een sociale ineenstorting van deze geld-voor-alles-maatschappij voorzag, zien we nu dat ineenstorting vele malen complexer is. De reden dat we meer moeten werken van de bazen is namelijk dat de economie moet blijven groeien. Hoewel het onderhand overduidelijk is dat oneindige groei op een eindige planeet niet kan (en ook die rare plannen van tech-miljardairs om asteroiden te gaan mijnen gaat dit probleem niet oplossen), blijven de bazen en bestuurders krampachtig vastklampen aan het idee dat “de economie” moet groeien. Logisch, want dat is een vereiste in een systeem waar je continu elkaar moet overtroeven. Maar voor de wereld – en dus ons – alleen maar schadelijk. En het ergste is nog wel dat veel van de dingen die we doen niet eens nuttig zijn. Waarom hebben we zoveel rondzoemende autos? Omdat we naar ons werk moeten, deels om de lening en brandstofkosten voor die auto te betalen. Waarom vliegen zoveel mensen naar hun vakantie- of familiebestemming? Omdat we niet genoeg vakantietijd hebben om het met de trein of bus te doen. Daarnaast, als we met zijn allen minder zouden werken betekent dat ook dat de algemene energienoodzaken sowieso omlaag gaan. Wat als een kantoor alleen nog maar op maandag, dinsdag, en woensdag open is, en dus donderdagen en vrijdagen de airco of verwarming uit heeft? Dat scheelt in een klap tot 40% aan de energiekosten. En als dingen dan wat langer duren, dan mogen de bazen leren daarmee te leven. Misschien kunnen ze beginnen met vragen dat er wat minder nutteloze administratie wordt gedaan overall.

Minder werken werkt beter voor ons

⁴ <https://theanarchistlibrary.org/library/petr-kropotkin-the-wage-system>

Sowieso moeten we ons eens afvragen wat we eigenlijk allemaal kwijt zijn door de overmatige hoeveelheid werk die we doen. De 40-uurs werkweek is sowieso al langer dan 40 uur. Je bent in de regel namelijk 42.5 uur op de werkplek, want die half uur pauze waarin je snel-snel moet eten zodat je in de middag nog wat arbeidskracht hebt, is niet betaald. Daarna zit je ook nog eens gemiddeld 74 minuten in de auto, bus, of trein². Met geluk mag en kan je thuis werken, maar een groot deel van het werk is gebonden aan locatie. Als we die tijd er ook nog eens bij optellen, dan betekent een '40-uurs werkweek' dus 48.67 uur die niet van de arbeider zijn, waarvan er dus 8.67 gewoon onbetaald zijn. Als je een 32-uurs werkweek als basis pakt, komt dat neer op net geen 39 uur. Met andere woorden, een 32-uurs werkweek is al bijna een voltijd tijdsinvestering... en dan moet daarnaast nog van alles gedaan worden om onze arbeidskracht te reproduceren. We moeten boodschappen doen, de was, koken, en slapen. Uiteindelijk blijft er zo met een voltijd werkweek niet echt veel tijd over voor onszelf, en de tijd die overblijft zijn we uitgeput en vaak niet op ons sociale best. Het effect hiervan is dat we steeds meer zorgtaken hebben moeten uitbesteden. Zorg voor onze kinderen, zorg voor onze ouderen, en ook zorg voor ons zelf. Een pizza bestellen is immers niets anders dan een manier om onszelf wat extra rust te geven. Dit heeft natuurlijk ook effect op de hoeveelheid noodzakelijk werk in de maatschappij, en de kosten daarvan. Hoeveel van het huidige 'arbeidstekort' is direct een effect van het feit dat we al deze dingen uitbesteden omdat we zoveel werken? En hoeveel zijn we hiermee kwijt geraakt? Onze kinderen worden voortaan opgevoed door de scholen, kinderdagverblijven, televisie, en youtube³. Als we ouder worden worden we in deprimerende flats gestopt. Het onderling contact tussen mensen wordt vernietigd. We hebben steeds minder tijd daarvoor. Als we allemaal minder zouden werken, dan betekent dat er weer meer tijd vrij komt voor ons om te besteden aan dit soort dingen. Dat is beter voor ons, onze kinderen, en onze ouderen. Meer vrije tijd betekent dat we meer voor elkaar kunnen doen zonder daar geld voor te moeten vragen. Dus kom maar op met die hogere lonen, die horen we toch te krijgen, maar als de bazen zo graag willen dat er meer gewerkt wordt doen ze het maar zelf.

Minder werken werkt beter voor de wereld

² Dit was ten minste de gemiddelde forenstijd in 2019. Tijdens coronatijd is dit logischerwijs wat later geworden, maar inmiddels zijn weer veel kantoorbedrijven alles-op-alles aan het zetten om mensen naar het kantoor te trekken. <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatschappij/verkeer-en-vervoer/ov-monitor/reden-om-te-reizen/redenen-om-te-reizen-hoe-lang>

³ En dan maar hopen dat ze niet naar Ben Shapiro gaan kijken...